

PRILOG 4.:

OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA

1.	OPĆE INFORMACIJE		
1.1.	Stručni nositelj:	Ministarstvo financija	
1.2.	Naziv propisa:	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o usporedivosti naknada, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu osnovnom računu	
1.3.	Program rada Vlade Republike Hrvatske, akt strateškog planiranja ili reformska mjera:	Da/Ne: Da	Naziv akta: Plan zakonodavnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske za 2025. godinu Opis mjere: Redni broj 45., Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o usporedivosti naknada, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu osnovnom računu (PUP), I tromjesečje
1.4.	Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije	Da/Ne: Ne	-
2.	UTVRĐIVANJE PROBLEMA		
2.1.	Zakon o usporedivosti naknada, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu osnovnom računu („Narodne novine“, br. 70/17.; u daljnjem tekstu: važeći Zakon) donesen je u srpnju 2017., a stupio je na snagu 27. srpnja 2017. Važećim Zakonom u hrvatski pravni sustav prenesene su odredbe Direktive 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama (Tekst značajan za EGP) (SL L 257, 28.8.2014.; u daljnjem tekstu: Direktiva 2014/92/EU). Direktiva 2014/92/EU donesena je 23. srpnja 2014. u okviru nastojanja Europske unije (u daljnjem tekstu: EU) da poboljša transparentnost i usporedivost naknada koje se naplaćuju potrošačima na njihovim računima za plaćanje, prebacivanje računa za plaćanje te otvaranje i korištenje računa za plaćanje s osnovnim uslugama u EU-u. Važeći Zakon primjenjuje se na sve pružatelje platnih usluga, osim odredbi Poglavlja IV. važećeg Zakona (Pravo na račun za plaćanje) kojima je uređeno pravo na otvaranje osnovnog računa, a koje se primjenjuju samo na kreditne institucije koje nude osnovni račun. Važećim Zakonom uređen je način otvaranja i korištenja osnovnog računa u kreditnim institucijama, i to za potrošače sa zakonitim boravištem u EU-u te za potrošače koji nisu dobili dozvolu za boravak, a čije protjerivanje nije moguće iz pravnih ili stvarnih razloga. Obveza otvaranja i vođenja osnovnog računa određena je samo za one kreditne institucije u Republici Hrvatskoj čija financijska snaga i mrežna rasprostranjenost poslovnih jedinica osiguravaju široku dostupnost svim potrošačima koji žele otvoriti osnovni račun. Tako je važećim Zakonom određeno da je kreditna institucija koja prema revidiranim godišnjim financijskim izvještajima za prethodnu godinu ima ukupnu imovinu veću od 1,99 milijardi eura (15 milijardi kuna) dužna potrošačima ponuditi otvaranje osnovnog računa. Međutim, nema zapreke da ga i ostale kreditne institucije nude. Osnovni račun potrošaču dužne su nuditi sljedeće banke: Addiko Bank d.d., Erste&Steiermärkische Bank d.d., Hrvatska		

poštanska banka d.d., OTP banka d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Raiffeisenbank Austria d.d. i Zagrebačka banka d.d.

Osnovni račun obuhvaća usluge otvaranja, vođenja i zatvaranja računa za plaćanje, usluge koje omogućuju polaganje novčanih sredstava na račun za plaćanje, usluge koje omogućuju podizanje gotovog novca s računa za plaćanje u državama članicama na šalteru ili bankomatu te usluge izvršenja platnih transakcija (izravnih terećenja, platnih transakcija putem platne kartice, uključujući plaćanja putem interneta, kao i kreditnih transfera, uključujući trajne naloge, na terminalima, šalterima i putem sustava internetskog bankarstva).

Posebnost osnovnog računa je, među ostalim, uređenje naknada koje su s njim povezane. Naime, za usluge koje su vezane uz osnovni račun kreditna institucija prema važećem Zakonu smije potrošaču naplatiti naknade samo ako mu ih i inače naplaćuje prema svojoj uobičajenoj politici određivanja cijena, a naknade za usluge koje obuhvaća osnovni račun u svakom slučaju moraju biti razumne.

Iako su pružatelji platnih usluga i ranije određenim kategorijama potrošača (npr. studentima, umirovljenicima i dr.) nudili otvaranje i korištenje računa za plaćanje po povoljnijim uvjetima, očekivalo se kako će se slijedom primjene važećeg Zakona za korištenje osnovnog računa odlučiti veći broj potrošača, osobito potrošača koji su važećim Zakonom određeni kao osjetljiva skupina. Navedeno se ipak nije dogodilo. Naime, trenutno osnovne račune ima vrlo mali broj potrošača. Prema podacima Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca 2024. bilo je evidentirano 6.791 osnovnih računa. Za osjetljivu skupinu potrošača u Republici Hrvatskoj na isti dan bila su evidentirana svega 2.864 takva računa.

Tablica 1: Broj računa za plaćanje u RH na dan 31.12.2024.

Broj osnovnih računa	6.791
Broj osnovnih računa za osjetljivu skupinu	2.864
Broj otvorenih tekućih računa potrošača	4.780.372
Broj otvorenih žiro računa potrošača	1.204.159

Izvor: Hrvatska narodna banka

Prema podacima iz Tablice 1., na dan 31. prosinca 2024. bilo je otvoreno ukupno 4.780.372 tekućih računa potrošača (porast za 62.236 u odnosu na 31. prosinca 2023. kad je bilo 4.718.136 tekućih računa potrošača). Od toga su se na dan 1. srpnja 2024. na 2.649.273 računa potrošača primala redovna primanja. Kod banaka, godišnja naknada za vođenje tekućeg računa u eurima koji nije obuhvaćen paketom kreće se u rasponu od 8,28 do 39,81 eura, ovisno o banci i vrsti usluge. Prosječni iznos godišnje naknade za otvaranje i vođenje tekućeg računa koji nije sadržan u paketu u Republici Hrvatskoj iznosi 22,34 eura, dok prosječan iznos te naknade kod sedam banaka koje predstavljaju preko 95% tržišta kada je u pitanju broj otvorenih računa za plaćanje iznosi 24,53 eura.

Važećim Zakonom propisano je da naknada za osnovni račun za osjetljive skupine potrošača ne smije biti viša od 0,13% prosječne mjesečne isplaćene netoplaće u Republici Hrvatskoj u skladu s priopćenjem Državnog zavoda za statistiku o prosječnim mjesečnim isplaćenim netoplaćama zaposlenih na temelju prosjeka I. – XII. mjeseca prethodne kalendarske godine. Međutim, stvarno stanje na tržištu pokazuje da banke najčešće naknadu za osnovni račun za osjetljive skupine potrošača uopće ne naplaćuju ili ju naplaćuju u iznosu najviše do 1,56 eura godišnje.

Tablica 2: Godišnji iznosi naknada za uslugu vođenja osnovnog računa, pojedinačno po bankama (u eurima) na dan 31.12.2024.

Banka	Osnovni račun, godišnje	Osnovni račun osjetljiva skupina, godišnje
OTP banka d.d.	0,00	0,00
Privredna banka Zagreb d.d.	30,24	1,56
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	36,00	0,00
Zagrebačka banka d.d.	0,00	0,00
Addiko Bank d.d.	35,04	1,56
Raiffeisenbank Austria d.d.	31,80	0,00
Hrvatska poštanska banka d.d.	0,00	0,00

Izvor: Hrvatska narodna banka

Od 2022. banke u EU-u bilježe značajan porast dobiti jer su se gospodarstva država članica oporavila od posljedica pandemijske krize, dok uslijed rasta inflacije nakon ruske agresije na Ukrajinu dolazi do pooštavanja monetarne politike. U takvim je okolnostima i u Republici Hrvatskoj bankovni sektor u posljednjih nekoliko godina ostvarivao povijesno visoku dobit, a pritom je zadržana njegova visoka kapitaliziranost i likvidnost, koje ojačavaju njegovu otpornost.

Nadalje, u razdoblju od 2016. do 2024. banke su kontinuirano povećale prihode od naknada i provizija. Prema javno dostupnim podacima

- u 2023. prihodi od naknada iznosili su 805,6 milijuna eura, a gotovo 40% tog iznosa odnosio se na sektor kućanstava
- u 2024. prihodi od naknada iznosili su 876,2 milijuna eura, od čega se 331,1 milijun eura odnosio na sektor kućanstava, što je gotovo 38% (37,8%).

U tablici u nastavku prikazana je usporedba prihoda od naknada i provizija iz 2016. i 2023. iz koje je vidljivo kako se među prihodima od naknada banaka rastom ponajviše ističe naknada za vođenje računa.

Tablica 3: Usporedba prihoda od naknada i provizija

Prihodi od provizija i naknada	2016.	2023.	Stopa promje
od toga: platni promet	228.065	267.044	17,1
od toga: kreditne kartice	125.583	213.159	69,7
od toga: vođenje tekućeg računa	46.247	91.031	96,8
od toga: akreditivi i garancije	33.543	38.142	13,7
od toga: ugovori za društva za osiguranje	19.215	21.798	13,4
od toga: internet bankarstvo	16.791	21.638	28,9
od toga: ugovori za društva za upravljanje IF	10.467	15.445	47,6
od toga: ostalo	120.709	137.337	13,8

	UKUPNO	600.620	805.594	34,1
	Rashodi od provizija i naknada	161.976	249.075	53,8
	Izvor: Hrvatska narodna banka			
	S obzirom na izraziti značaj pitanja povećanja naknada koje banke naplaćuju u poslovanju s potrošačima, osobito u kontekstu obveze isplate plaća i mirovina na račun kod banke te planiranih zakonodavnih aktivnosti, Ministarstvo financija je u više navrata apeliralo i na banke i na regulatora, tj. na Hrvatsku narodnu banku, da se posebna pozornost usmjeri na povećanje transparentnosti i informiranosti o proizvodima i uslugama koje banke nude svojim klijentima, a osobito potrošačima. Hrvatska narodna banka izvijestila je javnost kako su na temelju nekoliko provedenih ispitivanja na temu naknada utvrđene različite prakse banaka u pogledu uvođenja naknada za određene usluge i u pogledu kriterija za promjenu visine naknada. Budući da takva situacija otežava razumijevanje i usporedbu naknada i usluga koje banke naplaćuju svojim klijentima, Hrvatska narodna banka uputila je 26. lipnja 2024. svim svojim subjektima nadzora zahtjev da izrade metodologije za utvrđivanje strukture i visine svih naknada, kao i kriterija za njihovu izmjenu. Uz Okružnicu su dostavljene i Smjernice kojima su se banke, institucije za elektronički novac, institucije za platni promet, kreditne unije i kreditni posrednici kao subjekti nadzora Hrvatske narodne banke trebali rukovoditi prilikom izrade traženih metodologija te je također zatraženo da se dostave i revidirane tarife naknada koje su usklađene sa Smjernicama i usvojenim metodologijama. Dana 20. veljače 2025. Hrvatska narodna banka izvijestila je Ministarstvo financija kako su sve kreditne institucije dostavile metodologije kojima su obuhvaćene naknade koje naplaćuju u poslovanju s potrošačima i poslovnim subjektima. Prema navodima Hrvatske narodne banke, nakon cjelovite analize dostavljenih metodologija moći će se odrediti dobre, odnosno loše prakse u postupanju banaka i ostalih subjekata nadzora te će slijedom toga Hrvatska narodna banka predložiti daljnje korake vezano uz način strukturiranja i određivanja visine naknada.			
2.2.	Izvor podataka:			
	Na temelju zahtjeva stručnog nositelja podatke je stručnom nositelju dostavila Hrvatska narodna banka.			
3.	UTVRĐIVANJE POSEBNOG CILJA			
3.1.	Opis posebnog cilja			
	Uzimajući u obzir zakonsku obvezu isplate plaća, mirovina i drugih redovitih primanja na račun u banci, sukladno propisima koji uređuju radne odnose, mirovinsko osiguranje i porez na dohodak, cilj je ovim zakonskim prijedlogom osigurati potrošačima temeljnu razinu financijske usluge koja će im biti dostupna bez naknade. Budući da banke imaju isključivo pravo zaprimanja redovitih novčanih primanja potrošača, čime ostvaruju povlašteni tržišni položaj u odnosu na druge financijske subjekte, opravdano je uvesti mehanizme koji osiguravaju veću dostupnost temeljnih usluga svim potrošačima, bez dodatnog financijskog opterećenja. Ova situacija dodatno naglašava potrebu za osiguravanjem odgovarajuće dostupnosti temeljne razine bankarskih usluga, kako bi se svim građanima omogućio jednak pristup financijskim tokovima koji su zakonski obvezni prolaziti kroz bankovni sustav. Stoga, ovim Prijedlogom zakona potrošačima se omogućuje pristup njihovim redovnim primanjima bez dodatnih troškova.			

	Radi ostvarivanja gore navedenog cilja, ovim Prijedlogom zakona u važeći Zakon dodaje se novo poglavlje kojim se propisuje da kreditne institucije ne smiju naplaćivati naknade za određene usluge vezane za račun za plaćanje na koji potrošač prima svoja redovna primanja, tj. plaću, mirovinu, stipendiju i druge slične vrste stalnih priljeva koji se primaju na račune za plaćanje. U odnosu na takav račun za plaćanje kreditna institucija neće smjeti naplatiti naknadu za: usluge otvaranja, vođenja i zatvaranja računa za plaćanje, usluge internetskog ili mobilnog bankarstva prema odabiru kreditne institucije, usluge koje omogućuju polaganje novčanih sredstava na račun za plaćanje na šalteru ili bankomatu, izuzev obrade kovanog novca, usluge koje omogućuju podizanje gotovog novca s računa za plaćanje na šalteru ili bankomatu kreditne institucije koja vodi račun za plaćanje prema odabiru kreditne institucije, priljev nacionalnih i prekograničnih platnih transakcija u eurima, usluge redovnog izdavanja debitne kartice i njezino korištenje, ako kreditna institucija tu uslugu pruža, usluge izvršenja plaćanja debitnom karticom na fizičkim prodajnim mjestima. Poseban naglasak stavljen je na zaštitu interesa umirovljenika i osjetljivih skupina kojima će biti omogućeno da sa naprijed opisanih računa za plaćanje podižu gotov novac bez naknade i na šalteru i na bankomatu, a dodatno u svrhu smanjenja troškova za potrošače inicirat će se i uspostava nacionalne bankomatske mreže u Republici Hrvatskoj. Dodatno, vezano za osnovi račun, ovim Prijedlogom zakona cilj je osigurati povoljnije uvjete za osjetljive skupine potrošača na način da kreditne institucije koje pružaju potrošačima uslugu osnovnog računa ne naplaćuju naknade za pružanje određenih usluga u obuhvatu osnovnog računa potrošačima koji pripadaju osjetljivoj skupini. Stoga, ovim se Prijedlogom zakona utvrđuje obveza kreditne institucije koja prema revidiranim godišnjim financijskim izvještajima za prethodnu godinu ima ukupnu imovinu veću od 1,99 milijardi eura da potrošačima koji pripadaju osjetljivoj skupini ponudi otvaranje osnovnog računa za koji kreditna institucija neće takvom potrošaču smjeti naplatiti naknadu za određene usluge koje obuhvaća osnovni račun, i to za usluge otvaranja, vođenja i zatvaranja osnovnog računa, usluge internetskog ili mobilnog bankarstva prema odabiru kreditne institucije, usluge koje omogućuju polaganje novčanih sredstava na osnovni račun na šalteru ili bankomatu, izuzev obrade kovanog novca, prema odabiru kreditne institucije, usluge koje omogućuju podizanje gotovog novca s osnovnog računa na šalteru i bankomatu kreditne institucije koja vodi osnovni račun, priljev nacionalnih i prekograničnih platnih transakcija u eurima, usluge redovnog izdavanja debitne kartice i njezino korištenje te usluge izvršenja plaćanja debitnom karticom na fizičkim prodajnim mjestima. Također, osigurava se da se takvim potrošačima ne naplaćuje naknada za deset nacionalnih i/ili prekograničnih platnih transakcija mjesečno u službenoj valuti Republike Hrvatske.
3.2.	Opis svrhe propisa
	Svrha ovog Prijedloga zakona je osigurati pretpostavke kako bi sve kreditne institucije koje pružaju potrošačima uslugu računa za plaćanje u svojoj ponudi nudile temeljnu razinu financijske usluge potrošačima bez naknade. Također, vezano za osnovi račun, ovim Prijedlogom zakona žele se osigurati povoljniji uvjeti za osjetljive skupine potrošača na način da kreditne institucije koje pružaju potrošačima uslugu osnovnog računa ne naplaćuju naknade za pružanje određenih usluga u obuhvatu osnovnog računa potrošačima koji pripadaju osjetljivoj skupini.
3.3.	Razmotrena druga moguća normativna i nenormativna rješenja

	S obzirom da se radi o sadržaju koji se uređuje zakonom, nenormativna rješenja nisu primjenljiva. Optimalno normativno rješenje je putem izmjena i dopuna Zakona.	
3.4.	Izvor podataka:	
	Na temelju zahtjeva stručnog nositelja podatke je stručnom nositelju dostavila Hrvatska narodna banka.	
4.	UTVRĐIVANJE UČINAKA I ADRESATA	
4.1.	Posebni cilj: Cilj je osigurati potrošačima temeljnu razinu financijske usluge koja će im biti dostupna bez naknade uzimajući u obzir kako u Republici Hrvatskoj postoji obveza isplate plaća, mirovina i drugih redovnih primanja na račun kod banke sukladno propisima kojima se uređuju radni odnosi, porez na dohodak te mirovinsko osiguranje. Također, vezano za osnovi račun, ovim Prijedlogom zakona žele se osigurati povoljniji uvjeti za osjetljive skupine potrošača na način da kreditne institucije koje pružaju potrošačima uslugu osnovnog računa ne naplaćuju naknade za pružanje određenih usluga u obuhvatu osnovnog računa potrošačima koji pripadaju osjetljivoj skupini.	
4.1.1.	Učinci na gospodarstvo:	Adresati:
	Utvrđen je učinak ovoga Prijedloga zakona na gospodarstvo, i to u području zaštite potrošača, budući da se ovim Prijedlogom zakona štite ekonomski interesi potrošača te podiže razina pravne zaštite potrošača.	Utvrđeni su adresati ovoga Prijedloga zakona, i to građani kao potrošači te kreditne institucije.
4.1.2.	Učinci na održivi razvoj:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na održivi razvoj.	Nisu utvrđeni adresati.
4.1.3.	Učinci na socijalnu skrb:	Adresati:
	Utvrđeno je da Prijedlog zakona ima učinak na sustav socijalne skrbi, posebno u području socijalne uključenosti, jer predviđa povoljnije uvjete za osjetljive skupine potrošača.	Utvrđeni su adresati ovoga Prijedloga zakona, i to građani, kao potrošači koji pripadaju osjetljivoj skupini kako je to uređeno zakonom kojim se uređuje socijalna skrb i inkluzivni dodatak.
4.1.4.	Učinci na zaštitu ljudskih prava:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na zaštitu ljudskih prava.	Nisu utvrđeni adresati.

4.1.5.	Učinci na druga područja:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na druga područja.	Nisu utvrđeni adresati.
5.	ANALIZA UTVRĐENIH UČINAKA I ADRESATA	
5.1.	Analiza učinaka i adresata u području gospodarstva:	
	Ovim Prijedlogom zakona cilj je osigurati potrošačima temeljnu razinu financijske usluge koja će biti dostupna bez naknade uzimajući u obzir kako u Republici Hrvatskoj postoji obveza isplate plaća, mirovina i drugih redovnih primanja na račun kod banke sukladno propisima kojima se uređuju radni odnosi, porez na dohodak te mirovinsko osiguranje. Drugim riječima, ovim Prijedlogom zakona potrošačima se omogućuje pristup njihovim redovnim primanjima bez dodatnih troškova. Utvrđen je učinak ovoga Prijedloga zakona na gospodarstvo, i to u području zaštite potrošača, budući da se ovim Prijedlogom zakona štite ekonomski interesi potrošača te podiže razina pravne zaštite potrošača. Predloženim rješenjem smanjuje se financijsko opterećenje potrošača te se potrošačima omogućuje jednak pristup financijskim tokovima koji su, prema važećim propisima, obvezno usmjereni kroz bankovni sustav. Učinak ovoga Prijedloga zakona na gospodarstvo, i to u području zaštite potrošača, pozitivan je. U odnosu na ovaj posebni cilj, utvrđeni su adresati ovoga Prijedloga zakona, i to građani, kao potrošači te kreditne institucije. Za kreditne institucije, predloženo rješenje predstavlja obvezu prilagodbe poslovnih modela u dijelu ponude računa za plaćanje, budući da se uvodi zahtjev za osiguranje određenih temeljnih usluga bez naknade. Time dolazi do ograničenja u naplati naknada, što može imati neposredan financijski učinak na prihode od naknada.	
5.2.	Analiza učinaka i adresata u području održivog razvoja:	
	Nisu utvrđeni učinci u području održivog razvoja.	
5.3.	Analiza učinaka i adresata u području socijalne skrbi:	
	Utvrđen je učinak ovoga Prijedloga zakona na socijalnu skrb, posebno u području socijalne uključenosti, jer predviđa povoljnije uvjete za osjetljive skupine potrošača. Učinak ovoga Prijedloga zakona na socijalnu skrb, i to u području socijalne uključenosti, pozitivan je. U odnosu na ovaj posebni cilj, utvrđeni su adresati ovoga Prijedloga zakona, i to građani, kao potrošači koji pripadaju osjetljivoj skupini kako je to uređeno zakonom kojim se uređuje socijalna skrb i inkluzivni dodatak. Ovim Prijedlogom zakona izmijenit će se odredbe važećeg Zakona koje se odnose na naknade povezane s osnovnim računom za osjetljivu skupinu potrošača. Također, osigurat će se da se potrošačima koji pripadaju osjetljivoj skupini, ne naplaćuje naknada za deset nacionalnih i/ili prekograničnih platnih transakcija mjesečno u službenoj valuti Republike Hrvatske.	
5.4.	Analiza učinaka i adresata u području zaštite ljudskih prava:	
	Nisu utvrđeni učinci u području zaštite ljudskih prava.	

5.5.	Analiza učinaka i adresata u drugim područjima:	
	Nisu utvrđeni učinci u drugim područjima.	
5.6.	Izvor podataka:	
	Na temelju zahtjeva stručnog nositelja podatke je stručnom nositelju dostavila Hrvatska narodna banka.	
6.	SAVJETOVANJE I KONZULTACIJE	
6.1.	Savjetovanje: Javno savjetovanje o ovom Prijedlogu zakona i ovom Obrascu iskaza o procjeni učinaka propisa provedeno je u razdoblju od 27. veljače do 9. ožujka 2025. godine. Na Prijedlog zakona zaprimljena su 45 komentara, dok na je na Obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa zaprimljen jedan komentar.	
6.2.	Konzultacije: O Prijedlogu zakona i Obrascu iskaza o procjeni učinaka propisa, stručni nositelj konzultirao se s tijelima državne uprave (Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne skrbi), Hrvatskom udrugom banaka i Hrvatskom narodnom bankom.	
7.	ZAKLJUČAK	
7.1.	Pozitivni učinci: U odnosu na posebni cilj osiguravanja potrošačima temeljne razine financijske usluge koja će biti dostupna bez naknade, utvrđen je pozitivan učinak ovoga Prijedloga zakona na gospodarstvo, i to u području zaštite potrošača, budući da se ovim Prijedlogom zakona štite ekonomski interesi potrošača te podiže razina pravne zaštite potrošača. Predloženim rješenjem smanjit će se financijsko opterećenje potrošača te će se potrošačima omogućiti jednak pristup financijskim tokovima koji su, prema važećim propisima, obvezno usmjereni kroz bankovni sustav. U odnosu na posebni cilj osiguravanja povoljnijih uvjeta za osjetljive skupine potrošača vezano za osnovi račun, utvrđen je pozitivan učinak ovoga Prijedloga zakona na socijalnu skrb, posebno u području socijalne	Negativni učinci: Za kreditne institucije, predloženo rješenje predstavlja obvezu prilagodbe poslovnih modela u dijelu ponude računa za plaćanje, budući da se uvodi zahtjev za osiguranje određenih temeljnih usluga bez naknade. Time dolazi do ograničenja u naplati naknada, što može imati neposredan financijski učinak na prihode od naknada, iako bi isti trebao biti zanemariv. Neovisno o tome, postoji mogućnost da bi kreditne institucije dio izgubljenih prihoda mogle pokušati nadomjestiti kroz povećanje drugih naknada ili redefiniranje uvjeta za ostale proizvode i usluge. Međutim, uzimajući u obzir kako je Hrvatska narodna banka okružnicom od 26. lipnja 2024. naložila bankama izradu internih metodologija za utvrđivanje strukture svih vrsta naknada te reviziju postojećih tarifa, uz obvezu javne objave revidiranih tarifa, Ministarstvo financija kao stručni nositelj izrade ovog propisa smatra kako bi u slučaju da kreditne institucije pokušaju nadoknaditi izgubljene prihode povećanjem naknada za druge usluge koje nisu obuhvaćene ovim Prijedlogom, Hrvatska narodna banka trebala takve situacije

	uključenosti, jer predviđa povoljnije uvjete za osjetljive skupine potrošača. Ovim Prijedlogom zakona izmijenit će se odredbe važećeg Zakona koje se odnose na naknade povezane s osnovnim računom za osjetljivu skupinu potrošača. Također, osigurat će se da se potrošačima koji pripadaju osjetljivoj skupini, ne naplaćuje naknada za deset nacionalnih i/ili prekograničnih platnih transakcija mjesečno u službenoj valuti Republike Hrvatske.	prepoznati tijekom provođenja budućih nadzora te ih na adekvatan način i po potrebi posljedično sankcionirati izdavanjem supervizorskih mjera. Prema očitovanju Hrvatske narodne banke, spomenuta okružnica bi trebala dovesti do pozitivnih pomaka i unapređenja postojećih praksi u smislu odgovornijeg strukturiranja i određivanja visine naknada na hrvatskom financijskom tržištu.
7.2.	Zaključak o učincima koji će proisteći iz provedbe: Učinci provedbe ovoga Prijedloga zakona bit će pozitivni. U odnosu na posebni cilj osiguravanja potrošačima temeljne razine financijske usluge koja će biti dostupna bez naknade, utvrđen je pozitivan učinak ovoga Prijedloga zakona na gospodarstvo, i to u području zaštite potrošača, budući da se ovim Prijedlogom zakona štite ekonomski interesi potrošača te podiže razina pravne zaštite potrošača. Također, utvrđen je pozitivan učinak na socijalnu skrb, i to u području socijalne uključenosti, s obzirom da je poseban naglasak stavljen na zaštitu interesa umirovljenika i osjetljivih skupina. S druge strane, utvrđen je negativan učinak na kreditne institucije, budući da predloženo rješenje zahtijeva prilagodbu postojećih poslovnih modela u dijelu ponude računa za plaćanje, što za njih predstavlja dodatni operativni i financijski trošak. Uvođenjem obveze pružanja određenih temeljnih usluga bez naknade ograničava se mogućnost naplate dijela naknada, što može imati neposredan negativan utjecaj na ukupne prihode od naknada, međutim to ipak ne bi trebalo u značajnijoj mjeri utjecati na profitabilnost. Iako se na kreditne institucije prenosi određeno financijsko opterećenje, pozitivni učinci koji proizlaze iz jačanja financijske uključenosti, smanjenja troškova za građane i osiguravanja ravnopravnog pristupa temeljnim financijskim uslugama nadilaze negativne posljedice po prihode kreditnih institucija, čime se opravdava donošenje predloženog zakonskog rješenja u javnom interesu.	
8.	PRILOZI	
8.1	Dokumenti u prilogu: -	
9.	OVJERA ČELNIKA STRUČNOG NOSITELJA	
	Potpis: dr. sc. Marko Primorac, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar financija Datum: 22. travnja 2025.	

